

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра цивільного права № 2**

Узгоджено:
Проректор з наукової роботи
_____ А.П. Гетьман

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сімейне право»
(варіативна)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 08 «Право» / 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність – 081 «Право» / 293 «Міжнародне право»
Статус навчальної дисципліни – за вибором студента
Рік набору – 2018- 2021

Харків – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни навчальної дисципліни «Сімейне право» для здобувачів у галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр. Харків 2021 р.с.11
протокол №1 від 31 серпня 2018 р. (оновлено протокол №1 від 31 серпня 2021 р.)

Розробники: д.ю.н., проф. Явор О.А.,к.ю.н., доцент Піддубна В.Ф.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права № 2

протокол №1 від 31 серпня 2018 р. (оновлено протокол №1 від 31 серпня 2021 р.)

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання			
Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 08"Право"	Нормативна	
	Напрямок підготовки 081 "Правознавство"		
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 1		Семестр	
Загальна кількість годин - 135		3	
		Лекції	
		32год.	
		Практичні, семінарські	
		40 год.	
		Самостійна робота	
		63год.	
		Індивідуальні завдання: 8 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-8 самостійної роботи студента - 120	Освітньо-кваліфікаційний рівень: "Бакалавр"	Вид контролю: 3-й семестр - за результатами ПМК - залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - аудиторні заняття – 0,54%

самостійна робота – 0,46%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1.Метою даної навчальної дисципліни є: опанування студентами системи знань з сімейного права України; акцентування уваги студентів на складних теоретичних та практичних проблемах сімейних правовідносин; на основі конкретно-предметного матеріалу вироблення навиків аналітичного мислення у студентів; формування у слухачів теоретичних

знань щодо його інститутів, особливостей їх регулювання і подальшого розвитку.

Завданнями навчальної дисципліни є вивчення дисципліни є:

- формування системи теоретичних знань про інститути сімейного права, його змістовне наповнення;
- опанування та аналіз актів сімейного законодавства України, міжнародних договорів, актів вищих судових інстанцій, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу.
- поглиблене вивчення студентами проблем сімейного права,
- визначення актуальних проблем інституту шлюбу та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;
- поглиблене вивчення студентами принципів сімейного права у сфері юридичної діяльності;
- визначення колізійних проблеми правового регулювання у сімейних відносинах.
- формування знань юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення актів сімейного права, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).

3. Розподіл програми навчальної дисципліни розподілений на основі програми навчальної дисципліни цивільне право ч.1 затвердженою Вченою радою Університету протокол № __ від «__» _____ 20__ року

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

№п/п	Тема	Всього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
	Змістовний модуль I 50г				
1	Поняття сімейного права як приватного права та його місце в	12	2	2	8

	системі права.				
2	Сімейні правовідносини.	12	2	2	8
3	.Шлюб. Поняття шлюбу та його правова природа. Недійсність шлюбу: проблеми теорії та практики	14	2	4	8
4	Порядок укладення шлюбу в доктрині сімейного права..	12	2	2	8
	Усього:	50	8	10	32
	Змістовний модуль II – 49г.				
5	Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя в доктрині сімейного права та судовій практиці.	11	2	2	7
6	Договірне регулювання сімейних відносин. Поняття та порядок укладення шлюбного договору в доктрині сімейного права.	12	2	2	8
7	Визначення походження дітей. Загальні підстави виникнення прав та обов'язків батьків і дітей. Аліментні правовідносини батьків щодо дітей.	12	2	2	8
8	Форми влаштування дітей- сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	14	2	4	8
	Усього:	49	8	10	31

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

5.1. Денна форма навчання

III семестр 2021/2022 н. р.

лекції – 16 годин;

практичні заняття – 20 годин ; консультації - 20 години.

№	Календарні	Тема лекції, практичного	Організаційні форми вивчення навчальної	Форми та
---	------------	--------------------------	---	----------

п/п	строки	заняття, консультації	дисципліни /кількість годин/			засоби поточно го та підсумк ового контрол ю
			Лекції	Практич ні заняття	Консу льтації	
1.	15.09	Тема 1. Поняття сімейного права як приватного права та його місце в системі права. Лекція	2	2	2	
2.	22.09	Тема 2. Сімейні правовідносини. Лекція	2	2	2	
3.	29.09	Тема 3. Сімейні правовідносини. Лекція	2	2	2	
4.	06.10.	Тема 4. Шлюб. Поняття шлюбу та його правова природа. Недійсність шлюбу: проблеми теорії та практики Лекція	4	2	4	ПМК1
5.	12.10.	Тема 5. Особисті немайнові та майнові правовідносини подружжя в доктрині сімейного права та судовій практиці. Лекція	2	2	2	
6.	19.10.	Тема 6. Договірне регулювання сімейних відносин. Поняття та порядок укладення шлюбного договору в доктрині сімейного права. Лекція	2	2	2	
7.	26.10.	Тема 7. Визначення походження дітей. Загальні підстави виникнення прав та обов'язків батьків і дітей. Аліментні правовідносини	2	2	2	

		батьків щодо дітей. Лекція				
8.	03.11.	Тема 8 Форми влаштування дітей- сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування Лекція	2	2	4	ПМК2 Залік за результатами ПМК1 та ПМК2

6. ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Виконання домашніх завдань відповідно до тем змістовних модулів, підготовка до практичних занять;
2. Доопрацювання матеріалів лекцій;
3. Опрацювання додаткової літератури;
4. Робота в інформаційних мережах;
5. Складання конспектів з питань, що виносяться для самостійного вивчення;
6. Робота над рекомендованими матеріалами.
7. Підготовка до контрольних навчальних заходів.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

7.1. Денна форма навчання:

1. Курсові роботи;
2. Анотації прочитаної додаткової літератури з курсу;
3. Підготовка постатейних матеріалів до Цивільного кодексу України;
4. Есе за вузькоспеціальною проблематикою;
5. Тези наукової доповіді (повідомлення);
6. Наукова стаття;
7. Підготовка та проведення модельного (навчального) судового засідання з розгляду цивільної справи;
8. Складання термінологічних словників
9. Тематика курсових робіт на сайті Університету <http://library.nulau.edu.ua/>, http://77.244.44.2/materials/files/civil_law_2/0040/01.pdf

Методика завдань до практичних занять на сайті Університету <http://library.nulau.edu.ua/>, http://77.244.44.2/materials/files/civil_law_2/0040/01.pdf

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

1. Лекції;
2. Практичні заняття;
3. Колоквіуми;

9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ:

Поточний модульний контроль (тестування тематичне, поточний модульний контроль); залік за результатами ПМК; залік

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
<i>Змістовний модуль 1</i> <i>T1-T4</i>	<i>Змістовний модуль 2</i> <i>T4-T8</i>	15
0-8	0-7	

Залік

Поточне тестування та самостійна робота		Індивідуальна робота	Підсумковий залік	Сума
<i>Змістовний модуль 3</i> <i>T11-T17</i>	<i>Змістовний модуль 4</i> <i>T18-T31</i>	10	60	100
0-15	0-15			

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Програма дисципліни "Сімейне право", 2021 р. Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого»
2. **Методичні поради до вивчення навчальної дисципліни «Сімейне право України»:** для студентів першого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 09 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019. 67 с.
3. **Завдання до практичних занять з навчальної дисципліни "Сімейне право"** освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр», для студентів денної форми навчання, стор. 16-41 (Методичні поради до вивчення навчальної дисципліни «Сімейне право України»: для студентів першого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019.)
http://77.244.44.2/materials/files/civil_law_2/0040/01.pdf

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Сімейний кодекс України: Кодекс України, Кодекс, Закон від 10.01.2002р. № 2947-III [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. Режим доступу <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
2. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010р. № 2398-VI [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2398-1718>
3. Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні: Наказ

Міністерства юстиції України від 18.10.2000р. № 52/5 [Електрон. ресурс] // Офіц. Веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00>

4. Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна подружжя: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007р. №11 [Електрон. ресурс] // Офіц. Веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07>

5. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15.11.2001 [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>

6. Про затвердження Інструкції про порядок реєстрації актів громадянського стану в дипломатичних представництвах та консульських установах України: Наказ Міністерства юстиції України та Міністерства закордонних справ України від 23.05.2001 № 32/5/101 [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0473-01>

7. Конвенція про стягнення аліментів за кордоном від 20.06.1956. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_425 (дата звернення: 16.01.2018).

8 Конвенція про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання від 02.10.1973. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/973_001 (дата звернення: 16.01.2018).

9. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України –27.09.1991 року). Зібрання чинних міжнародних договорів України. 1990 р. № 1. Ст. 205.

10. Про затвердження Інструкції про порядок реєстрації актів громадянського стану в дипломатичних представництвах та консульських установах України: Наказ Міністерства юстиції України та Міністерства закордонних справ України від 23.05.2001 № 32/5/101 [Електрон. ресурс] // Офіц. веб-сайт Верхов. Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0473-01>

Основна література

Монографії, статті тощо:

1. Азимов Ч.Н. О соотношении частного и гражданского права. Проблемы законности: Респ. міжвідом. наук. зб. Вип. 30. 1995. С. 87 – 91. 8.

2. Антокольская М. В. Место семейного права в системе отраслей частного права (по трудам цивилистов России конца XIX – начала XX века). Государство и право. 1995. № 6. С. 30 – 40.

3. Антошкіна В. К. Договірне регулювання відносин подружжя: моногр. Донецьк, 2008. 176 с.

4. Апопій І. Класифікація підстав недійсності шлюбу. Підприємництво, господарство і право. 2010. № 1. С. 128-130.

5. Апопій І.В. Сімейне право України: навч. посібник. К, 2011. 360 с. 23

6. Ватрас В.А. Про сутність сімейних правовідносин. Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. 2003. № 3– 4 (7 – 8). С. 111 – 188.

7. Ватрас В.А. Генеза поняття «суб'єкти сімейних правовідносин». Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. 2005. № 1– 2 (13– 14). С. 120 – 129.

8. Надьон В. В. Обов'язки подружжя, що виникають з приводу спільної сумісної власності. Проблеми законності. Вип. 132. 2016. С. 46-55.

9. Явор О. А. Юридичні факти в сімейному праві України: усталені підходи і новітні тенденції : моногр. Х. : Право, 2016. 352 с.

10. Явор О. А. Адаптація сімейного права України до стандартів європейського правового простору: значення для теорії юридичних фактів. Науковий вісник Ужгородського

національного університету. 2015. Вип. 34, т. 1. С. 134–137. Серія: Право

11. Менджул М. В. Надання права на шлюб особам, що не досягли шлюбного віку: окремі проблеми. Вісник Вищої ради юстиції. 2013. № 2 (14). С. 149 – 157.

12. Менджул М. В. Виконання обов'язку по утриманню інших членів сім'ї та родичів в Україні : матеріали X Міжнародної наукової Internet-конференції студентів та молодих вчених „Від громадянського суспільства – до правової держави” (м. Харків, 25 квітня 2014 р.) / ХНУ імені В.Н. Каразіна. Харків, 2014 С. 217–221.

13. Менджул М. В. Порядок розірвання шлюбу з іноземними громадянами в Україні: окремі аспекти : матеріали VI Міжнародн. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів „Закарпатські правові читання”, (м. Ужгород, 25 - 27 квітня 2014 р.) / М-во освіти і науки України, УжНУ. Ужгород, 2014. Т. 2. С. 112–117.

14. Жилинкова И. В. Право собственности супругов: моногр. Х., 1997. 236 с.

15. Явор О. А. Підстави визнання шлюбного договору недійсним. Електронне наукове фахове видання Порівняльно-аналітичне право. м. Ужгород. 2019. № 4, С.152–157 http://par.in.ua/4_2019/43.pdf

16. Явор О. А. «Сімейне життя» в інтерпретації Європейського суду з прав людини. Підприємництво, господарство і право. м. Київ. 2019. № 11. С.44-51 Факти-стани в сімейному праві України як елемент фактичного складу.

17. Ромовська З. В. Права та обов'язки батьків і дітей: моногр. Л., 1975. 148 с.

Додаткова література

1. Кузьмичева Л.А. Личные права и обязанности родителей и детей: учеб. пособ. /под ред. Л.А. Кузьмичёва, И.В. Жилинкова. К., 1991. 54с.
2. Левківський Б. К. Особисті немайнові права та обов'язки членів сім'ї: дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / Б. К. Левківський. К., 2003. 198с.
3. Лепех С. М. Проблеми правового регулювання відносин конкубінату за СК України 2002р. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. Збірник наукових праць. Львів: ЛьвДУВС. 2010. №3. С. 147-154.
4. Майданик Р.А. Договори про утримання подружжя та дітей. Аномалії в цивільному праві України: навч. - практич. посіб. / відп. ред. Р.А.Майданик. Київ: Юстініан, 2007. 912 с.
5. Красицька Л. Визначення походження дитини при застосуванні форм репродуктивної медицини за законодавством України. *Підприємництво, гос-во і право*. 2004. № 7. С. 31 - 33.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Інтернет ресурси:

Єдиний державний реєстр судових рішень: www.court.gov.ua

Верховний Суд України: www.scourt.gov.ua

Вищий Господарський Суд України: www.arbitr.gov.ua

Вищий спеціалізований Суд України з розгляду справ цивільних і кримінальних справ:

<http://sc.gov.ua/>

<http://europa.eu> — Офіційна сторінка Європейського Союзу

Законодавство:

1. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 р. № 3262-IV [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство

України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3262-15>.

2. Порядок введення Єдиного державного реєстру судових рішень: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2006 р. № 740 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/740-2006-%D0%BE>.

СЕНМК

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=103:osnovi-rimskogo-privatnogo-prava&Itemid=151